

Osmanlıda Kısmi Bir Etkin Hafıza 19

– Bayram KAYA · 08 Temmuz 2018

El manalı köleci sürecin ikinci aşamasında "tarihi bir meşruiyet (hafıza) aramayacaktınız". Meşruiyet ilik ve tüm nedensellik El'den sadır oluyordu! El kendisini tanıtırken ve hem her şeyi kendisiyle eşletip hem kendisiyle başlatıp, kendisi ile bitirirken "çıkış ve dönüş" onaydı. Soru-yanıt; gidiş-dönüş, neden ve oluştu. Sonuç, şeylerin sınırsız olmasını; sınırlanmasını kendisiyle başlatıp kendisiyle bitirmesiydi.

El'in kendisinin neden ve sonuç olması, kendisinin söyleyen; irade eden, kendisiyle ahit yapılan olması durumları; bir sistemin çivlamadan kaçınması için en temel osilasyon ve senkron kurallarından biriydi.

"Ben El'im diyordu. Ben, Ben olanım. Ben sahibiniz olan El ilahım. Ben El'inizim (sahibinizim) ve El ilahınızım. Ben El malik El mülk olan El ilahınızım" diyordu. Ve devamla "benimle ahit edeceksiniz".

"Benden başka söz aramayacaksınız" diyordu.

Ahit dediği de kölelik sözleşmesi idi. Mülk sahipliği olana biat ve teslimiyetti. El ile yapılan Ahide göre Mülkün sahibi olan El mülkünü dilediğine verir dilediğine vermezdi. Sözünün üstüne söz olmazdı. El'in söylemi insan sözünün bittiği yerd. El, Elilah olmakla ilahın da üzerinde olan bir neden oluyordu. İlah üstünde olmakla El öncesi yani köleci dönem öncesi diye bir geçmiş tarih te olmazdı. Ama bu El ile Ahit yapmaya tümünden aykırıydı. Varsın olsundu, yine de İlah ve ilahi geçmişe karşı "Kendi El'iniz olandan başkasının adını anmayacaksınız" diye boşa mı söz edecekti.

El öncesinden beri ilah ile anıla gelen totem grup meslekleri, grup üretim ilişkisi ve gruplar arası üretim hareketi ile yapıla gelen bilgi ve hafıza siliniyordu. Silinenler El'e göre ahit ve söylemlere dönüşüyordu. Geçmişteki takas şu bu tüm somut, nesnel, meşruti ilik olan gruplar arası ilişkilerdi sakınım ve korunum yasası, hafızalarda silinmenin tufanıydı. Geçmiş olan ilah bilincini silme çabasıydı.

İkinci aşamayla El sahipliği; seçilmiş, şanslı ve mutlu kişilerin kişisel sahipliği olmuştu. Artık müracaat edilen ve depo edilip saklanan tarihi hafıza, El söylemli hikâyedeki hafızaydı. Hikayeler de geçmiş ve gerçeklik El söylemi olmakla şifre edilmişti. Gerçeklerin su yüzüne çıkması gibi huyu varsa; bu da bu şifrelerin çözülmesiyle ancak olası olacaktı.

Geçmiş neden korunan bir saklanan hafızaydı? Az aşağıda söylenecek. Enfeksiyonu sistemin parçası yapma çabasından ötürü, geçmişin unutulması gerekiyordu. Ama üreten sistemin kendi hafızası ile süreci çevrim etmesi nedenle de geçmiş hafıza korunuyordu.

İşte Osmanlıya sirayet edemeyen, ama başka kanallardan başka hikayelerle de sirayet eden kısım birincisiydi. Padişahların zıllullah olmasıyla sistem bu sosyal anlamıyla çevrim ediliyordu. Yani oligarşiye mesnet olan; El olan, Elde var Bir olan bu tür saltanat hikayeleri hep buydu. Hanedanın El'in gölgesi olan zıllullah olmasıydı. Zıllullah oluş akli değilse de aklını iman yapmış ahaliye nakli delildi.

Kendisi açık gizli ekonomik, siyasi tarihin, yeryüzüne doğru yayılmanın bilinciydi. Buna göre yönetmeyi organize oluştu. O muazzam tarih ve tarih hafızası olan tarihin bilincine sığınmayacaktı. Kendisi de kendi gibi oligarşin bir işgalci El olan İngiliz işgalcisi El'in adalet ve merhametine sığınacaktı! Kendisine, kendi ahali ile olan ahide iman ve biat etmek yerine; İngiliz gibi bir El'e biati imanı etmesi, saltanatın kısır döngülü olan kendisini koruma bilinciydi! Zilletle ne olursa olsun, saltanatın kendi egemenliği idi.

Saltanatın kendi selameti idi.

Bu nedenle Osmanlı hanedanı tıpkı El'e teslim olan bir El müridi gibi El'in merhametine sığınan bir El inanırı gibi kendi söylemleri olan anlayış ve yükümlü; işgalcilerin özellikle de "İngilizlerin merhametine sığınmakla hanedanı saltanatın selamet bulacağına" inanıyorlardı.

El manalı alan sömürüye başlanış bitiş alanıydı. Bu alan içinde meşru olup geri bağlanımla olabilmek için El alanlı merkez hem en uzak geçmişti. Hem de en yakın belirmeyle gelecek olan arasında iletmeyi yapıyordu. Bu belirimleri içinde tartışmayı bitirip; sorulara cevap oluşandı. Daha da ötesinin geçmiş ve başlangıcı olmamakla en son olan hayali noktanın karar dönüşü yaptığı yerd.

El'den ötesi olmayan yer El manalı kararların dönüş yapıp, çevrim edip, meşruiyet bulunduğu yerd. Mülkü olmaya ve mülkü olana göre adaleti kararlaştırın meşruiyetti. El mana anlayışı kolektif işleyişler yasası içinde oluşan boşluk devinmeleri üzerine konumlanmakla; El mana anlayışı diye kendisini var etmişti. Bunu kendisi iyi biliyordu ama geleceğe aktarılan söylemde burası çok çok sapıklık olmakla söyleniyordu.

El enfeksiyonu bu kolektif yapılı ve kolektif dokulu organizmanın kolektif organize iliğini enfekte etmişti. El'in kolektif sosyo toplumsa yapıyı enfekte etmesiyle uyumsuzluk sorunu ortaya çıkmıştı. Ortaya çıkan enfeksiyondur ve üreten organik yapının dışında bir yalancı organik bağdı. El mantıklı mana anlayışının organizatör olması, var olan organizmaya uymuyordu.

Ama enfeksiyon da kendisini yaşatmak zorundaydı. Yine enfeksiyon kendisini yaşatmak için de enfekte ettiği kolektif üreten sosyo toplumsa yapıyı da öldürmeden yaşatmak zorundaydı. Bu nedenle organizma enfeksiyona, enfeksiyon da enfekte ettiği organizmaya uyum sağlamak zorundaydılar. Üretenler en az doymayla yaşamı sürdürmenin direnci içinde olmakla sömürene uyum gösterecekti. Sömürende üreten kölelere en az karın doymasını veren El olmakla; bu uyum mülk sahibine çok iyi geliyordu. Kölenin ölmesinde değil ölmemesinde efendiye yarar vardı. Üreten ise ölmektense hiç değilse sömürülen biatle yaşıyor olmasında El'i ile bir arada olmakta yarar ve uyum görüyordu.

El anlayışı; devasa bir mana işleyişine dönüşür. Yaptıran bir tarihi hafızası olmayan sosyal yapılar yol kaybı nedeniyle bir uyutma bir uyuşturma ilişkisi olan köleci biate inandırıldılar. İnandıranlar güçlüler ve sömüren muktedirlerdi. Bunlar sözgelimi Emevi soyu hanedanlığı olarak belirmiştiler.

Bu inandırma işini din üzerinde sağlama aldılar. Biatin temiz dini duyuya uygun olduğu kişiye söylendi. Ahaliyi de biatle dinine uygun davranır olduğuna inandırdılar. Bu nedenle hanedanı Osmanlıya biat; "hem devlet bekasına biatti". Hem de "dinine uygun olduğu" söylemi ile din adamlarınca tarih boyu sufle ediliyordu. Görülüyor ki biat, ne adında söylenirse söylensin; köle sahibi efendiye biatti.

"Kullarım" diyen Osmanlı padişahı da bir köle sahibi olan ya "seyitti". Ya efendi ya sahibim" demekti. Egemen güç, ne zaman bir uyuşturan ortama; kitleleri biat yönünde senkronize eden bir söylemlere gerek duyduysa lümpenler (hiçbir değışilen emek değeri üretmeyen büyücüler, medyumlar, fal bakıcıları, kader kısmet çiler, hırsızlar, mafya ve çoğu din adamları) hemen orada boy vermiştiler.

Ahali bu tür biat kısaçılı inandırılmaları içinde her durumla hep feda oluyordular. Sormuyor sorgulayamıyordular. Hoş daha ötesi olmayan bir El mantığının nesini sorgulayacaktınız ki? Ahali toplum sal gücün ya da kolektif gücün bir kullanımı biçimi olan "özgürlükten" yoksundu.

Biat önce köleci sistemin sonra da dini inançların bir enstrümanıydı. Somut olana karşı soyut olanın

söylemine inandırma illüzyonuydu. Frensiz ilikti. Akli işletmemeydi. Körü körüne itaat ile itaate karşı lütuf ummaktı. Böylece biat ettirme işi kişiyi kendisine, toplumuna, tarih bilincine yabancılaştırmaydı. Bu yabancılaşma nedenle kişilerin üreten olmaktan, üretiminin sahibi olmaktan çıkmalarıydı. Böylece kişiler üretimden gelen karar verme ve karar alma irade gücünden yoksun kılınmıştılar. Üreten güçler iradesini biat yoluyla birilerine teslim etmişti. Bu durum kapsamında kişiler körü körüne biatle, hanedanı Osmanlıya itaat ve taat eden bir ahali oluyordular.